

NOUTAȚI LEGISLATIVE

08 / 2008

Nome contabile

Aducem în atenție publicarea Hotărârii Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 34/2008 pentru aprobarea Normei nr. 18/2008 privind reglementările contabile conforme cu Directiva a VII-a a Comunităților Economice Europene aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private („Norma”). Norma stabilește forma și conținutul situațiilor financiar-contabile ale entităților autorizate de Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private. Conform Normei, situația financiară trebuie să ofere o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare și a profitului sau a pierderii. În cazul în care elementele prevăzute de Normă nu satisfac această cerință, se impune prezentarea informațiilor suplimentare în notele explicative. Norma prevede și informațiile necesare pentru completarea contului de profit și pierdere și pentru completarea bilanțului. De asemenea, Norma instiue obligația efectuării unui audit financiar anual de către o persoană autorizată. Raportul auditorului financiar va cuprinde: (i) situațiile financiare care fac obiectul raportului; (ii) aria și principiile auditului; (iii) opinia de audit; (iv) aspectele asupra cărora auditorii atrag atenția; (v) opinia privind gradul de conformitate a raportului consolidat al administratorilor cu situațiile financiare anuale consolidate pentru același exercițiu financiar. Semnalăm publicarea Ordinului nr. 92/2008 al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare („CNVM”) privind aprobarea Instrucțiunii nr. 2/2008 privind modificarea Instrucțiunii nr. 5/2006 cu privire la sistemul de raportare contabilă semestrială a entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia Națională a



Valorilor Mobiliare („Ordinul”). Dintre modificările și completările aduse de Ordin menționăm: (i) unitățile subordonate CNVM au obligația să depună un exemplar al raportării contabile și la Ministerul Economiei și Finanțelor; (ii) raportările contabile semestriale sunt semnate de persoanele în drept, cuprinzând și numele în clar al acestora; (iii) raportările contabile semestriale se vor depune la registratura CNVM atât pe suport magnetic, cât și pe suport hârtie. Menționăm publicarea Ordinului Băncii Naționale a României nr. 7/2008 privind modificarea și completarea Ordinului guvernatorului Băncii Naționale a României nr. 5/2005 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor

In acest număr:

Norme contabile

Amenajarea teritoriului și construcții

Sănătate

Instituții financiare

Alte reglementari

Jurisprudență CEDO

de credit („Ordinul”). Ordinul modifică și completează: (i) reglementările contabile conforme cu directivele europene prevăzute în anexa la Ordinul guvernatorului Băncii Naționale a României nr. 5/2005; (ii) concordanțele dintre unele conturi din planul de conturi prevăzut de Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.752/2005 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene. Modificările și completările menționate mai sus vor intra în vigoare începând cu anul 2009. Dintre completările și modificările aduse reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, menționăm faptul că pierderea contabilă poate fi acoperită și din primele de capital. Aducem în atenție publicarea Ordinului Băncii Naționale a României nr. 8/2008 pentru aprobarea

Sistemului de raportare contabilă semestrială a instituțiilor de credit, instituțiilor financiare nebancale și a Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar („Ordinul”). Sistemul de raportare contabilă aprobat de Ordin este aplicabil băncilor, persoane juridice române, sucursalelor din România ale instituțiilor de credit străine, organizațiilor cooperatiste de credit, instituțiilor emitente de monedă electronică, băncilor de economisire și creditare în domeniul locativ, băncilor de credit ipotecar. Potrivit Ordinului, persoanele responsabile de întocmirea corectă a situațiilor contabile sunt administratorii, directorii financiar-contabili, contabilii-șefi și orice alte persoane care au obligația gestionării patrimoniului instituțiilor de credit. De asemenea, Ordinul conține norme metodologice privind întocmirea,

semnarea, verificarea și depunerea raportărilor contabile semestriale ale instituțiilor de credit, precum și formularele necesare pentru întocmirea raportărilor contabile. Aducem în atenție republicarea Regulamentului de organizare și funcționare a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România. Menționăm Rectificarea la Ordinul ministrului economiei și finanțelor nr. 2.005/2008 pentru aprobarea Normelor privind modul de constituire, administrare și utilizare a fondului de risc, precum și reflectarea în contabilitatea Trezoreriei Statului și în contabilitatea persoanelor juridice a operațiunilor legate de acordarea de garanții de stat și subîmprumuturi.

Amenajarea teritoriului și construcții

Menționăm publicarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul („Ordonanța”). Dintre modificările și completările operate de Ordonanță menționăm: (i) introducerea de noi criterii pentru elaborarea strategiei de dezvoltare teritorială a României, luându-se în considerare un orizont de timp de 20 de ani, aspectele regionale, naționale, transfrontaliere precum și evoluțiile din domeniu în Uniunea Europeană; (ii) strategia de dezvoltare teritorială este elaborată de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor sub supravegherea Primului Ministru; (iii) certificatul de urbanism este facultativ pentru legalizarea actelor de înstrăinare sau partajare, dar trebuie obținut pentru dezmembrarea bunurilor imobile în mai mult de trei parcele; (iv) devine obligatorie menționarea în certificatul de urbanism a dreptului de preempțiune al statului în cazul vânzării imobilelor care sunt monumente istorice; (v) informațiile legate de dreptul de proprietate și de dezmembrăminte sunt preluate de cartea funciară; (vi) perioada de așteptare pentru obținerea unei noi documentații de urbanism va fi de de minim 12 luni de la data aprobării documentației

de urbanism inițiale; (vii) pentru zonele unei unități teritoriale de referință, coeficientul de utilizare a terenului nu poate să depășească cu mai mult de 20% o singură dată coeficientul de utilizare aprobat inițial; (viii) strategia de dezvoltare teritorială a României va ține cont de: racordarea teritoriului național la rețeaua europeană a polilor de dezvoltare, consolidarea rețelei de legături inter-regionale și protejarea patrimoniului natural și cultural; (ix) planul urbanistic general poate cuprinde zone pentru care nu se pot acorda derogări prin planuri urbanistice zonale sau de detaliu. Aducem în atenție publicarea Deciziei Primului Ministru al României nr. 164/2008 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspectoratului de Stat în Construcții - ISC („Regulamentul”). ISC este un organ de specialitate al statului care lucrează în subordinea Primului Ministru și are, printre altele, următoarele atribuții: (i) exercitarea controlului statului privind realizarea cerințelor esențiale ale construcțiilor; (ii) exercitarea controlului statului în privința respectării actelor normative din domeniul disciplinei de urbanism; (iii) emiterea de acorduri pentru intervenția asupra unor construcții existente; (iv) verificarea măsurilor ce se impun pentru conservarea

monumentelor istorice în colaborare cu Ministerul Culturii; (v) avizarea programul anual de reglementări tehnice în construcții propus de structurile de resort Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor. De asemenea, ISC desfășoară activități specifice precum: (i) redactarea de publicații de specialitate; (ii) instruire în domeniul disciplinei de urbanism; (iii) manifestări tehnice în domeniul construcțiilor. Regulamentul cuprinde și organizarea internă și statutul personalului. Personalul ISC nu se încadrează în categoria funcționarilor publici.



² Monitorul Oficial, Partea I, nr. 612 din 19 august 2008

⁵ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 601 din 12 august 2008

⁸ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 628 din 29 august 2008

³ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 620 din 25 august 2008

⁶ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 583 din 4 august 2008

⁴ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 620 din 25 august 2008

⁷ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 536 din 16 iulie 2008

Sănătate

Menționăm publicarea Hotărârii de Guvern nr. 806/2008 pentru modificarea și completarea Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anul 2008, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 324/2008 („Hotărârea”). Dintre modificările și completările aduse de Hotărâre menționăm următoarele: (i) nu mai sunt decontate de fondul de asigurări de sănătate cheltuielile cu reactivi, medicamente și personal din unitățile de urgență; (ii) termenul de aprovizionare a asiguratului cu

medicamente pentru bolile acute crește de la 12 ore la 24 de ore; (iii) farmacia trebuie să se aprovizioneze în 48 de ore cu medicamentele solicitate de un bolnav inclus în programul național de sănătate cu scop curativ; (iv) decontarea medicamentelor se face în 30 de zile; (v) spitalele sunt obligate să suporte pentru internații în regim de spitalizare continuă toate cheltuielile necesare pentru rezolvarea cazurilor respective, iar în situația în care asiguratul efectuează cheltuieli, spitalul este obligat ca la cererea acestuia să le ramburseze. Semnalăm

publicarea Ordinului Ministerului Sănătății Publice nr. 1.489/2008 privind prelungirea valabilității Ordinului ministrului sănătății publice nr. 884/2007 pentru ajustarea prețurilor la medicamentele cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor de uz uman autorizate de punere pe piață în România („Ordinul”). Ordinul prelungeste valabilitatea ordinului ministrului sănătății publice menționat mai sus până la data de 30 septembrie 2008.

Instituții financiare

Menționăm publicarea Regulamentului nr. 11/2008 al Băncii Naționale a României pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 3/2007 privind limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice („Regulamentul”). Dintre modificările și completările aduse de Regulament menționăm următoarele: (i) gradul de îndatorare al împrumutătorilor care desfășoară activități de creditare a persoanelor fizice în baza normelor interne nevalidate de Banca Națională a României este limitat la 35% până la validarea acestor norme; (ii) este obligatoriu ca împrumutătorii să separe activitatea de promovare și vânzare a produselor de credit de activitatea de analiză a riscului creditelor; (iii) împrumutătorii analizează capacitatea de rambursare a clienților pe baza unui nivel

al veniturilor considerate eligibile de către împrumutatori, care nu poate depăși cu mai mult de 20 % venitul aferent anului anterior. Semnalăm publicarea Ordinului Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 6/99/2008 privind aprobarea Regulamentului Băncii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 10/8/2008 pentru modificarea și completarea Regulamentului Bancii Naționale a României și al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 18/23/2006 privind fondurile proprii ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții („Ordinul”). Dintre modificările și completările aduse de Ordin, menționăm, inter alia, că fondurile proprii de nivel I, care reprezintă o componentă a fondurilor proprii, cuprind, printre altele, rezervele legale, statutare și alte rezerve, precum și

rezultatul reportat pozitiv al exercițiilor financiare anterioare, rămas după distribuția profitului conform hotărârii adunării generale a acționarilor.

Menționăm publicarea Ordinului Băncii Naționale a României nr. 9/2008 pentru modificarea Ordinului Băncii Naționale a României nr. 12/2007 privind raportarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit („Ordinul”). Ordinul modifică următoarele formulare din Anexa I: (i) Formularul 1: CA „Adecvarea capitalului la riscuri”; (ii) Formularul 13: OPR „Riscul Operațional”; (iii) Formularul 14: OPR Details „Riscul operațional: Valori brute ale pierderilor pe linii de activitate și categorii de evenimente în ultimul an”.

Alte reglementări

Protecția mediului

Menționăm publicarea Hotărârii de Guvern nr. 856/2008 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive („Hotărârea”). Hotărârea stabilește cadrul juridic pentru reducerea sau prevenirea impactului negativ asupra mediului în cazul gestionării deșeurilor din industriile extractive și

menționează activitățile care sunt reglementate de alte acte normative și pentru care Hotărârea nu este aplicabilă. Operatorul activității extractive trebuie să elaboreze (i) un plan de gestionare a deșeurilor care este depus la Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile și la Agenția Națională pentru Resurse Minerale și (ii) un plan de prevenire a accidentelor care este

depus la Inspectoratul Județean pentru Prevenirea Accidentelor. Potrivit Hotărârii, este interzisă funcționarea instalațiilor pentru deșeuri fără autorizație. În plus, sunt stabilite obligații privind: (i) elaborarea planului de gestionare a deșeurilor și de prevenire a accidentelor; (ii) emiterea autorizației integrate de mediu; (iii) informarea publicului; (iv) construcția și

⁹ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 615 din 21 august 2008

¹² Monitorul Oficial, Partea I, nr. 617 din 22 august 2008

¹⁵ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 624 din 27 august 2008

¹⁰ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 628 din 29 august 2008

¹³ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 617 din 22 august 2008

¹¹ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 628 din 29 august 2008

¹⁴ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 619 din 25 august 2008

gestionarea instalațiilor pentru deșeuri; (v) proceduri de închidere și postînchidere ale instalațiilor pentru deșeuri; (vi) prevenirea deteriorării calității aerului, solului și apei; (vii) garanția financiară; (viii) efectele transfrontaliere; (ix) controalele autorităților competente; (x) umplerea golurilor rezultate din excavare, etc.

Servicii de utilități publice

Aducem în atenție publicarea Hotărârii de Guvern nr. 855/2008 pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice („Hotărârea”). Hotărârea aprobă contractul și statutul-cadru necesar societăților de dezvoltare intercomunitară care desfășoară una dintre următoarele activități: (i) serviciul de alimentare cu apă; (ii) serviciul de canalizare și epurare a apelor uzate; (iii) serviciul de canalizare și evacuare a apelor pluviale; (iv) serviciul de producere, transport, distribuție și furnizare de energie termică în sistem centralizat; (v) serviciul de salubritate a localităților; (vi) serviciul de iluminat public; (vii) serviciul de administrare a domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale; (viii) serviciul de transport public local. Asociațiile create anterior intrării în vigoare a Hotărârii au un termen de 6 luni pentru a-și modifica actul constitutiv și statutul în acord cu actul constitutiv și statutul anexate la Hotărâre.

Fonduri europene

Menționăm publicarea Ordonanței Guvernului nr. 20/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător („Ordonanța”). Dintre modificările și completările operate de Ordonanță, menționăm următoarele: (i) se prevede posibilitatea contestării creanței la organul emitent, în condițiile prevăzute de Codul Fiscal; (ii) termenul de plată al creanței se stabilește potrivit Codului de procedură fiscală sau potrivit legii, debitorul urmând să plătească majorări de întârziere în cazul neplății la termen; (iii) responsabilitatea recuperării creanțelor care nu au fost plătite de debitor este trecută din responsabilitatea Agenției Naționale de Administrare Fiscală în

responsabilitatea organelor sale teritoriale sau a organelor subordonate ale celorlalți creditori bugetari; (iv) s-a introdus posibilitatea ca termenul de prescripție al creanței să fie mai mare de 5 ani, dacă normele europene prevăd astfel, iar pentru aceste termene motivele de suspendare sau întrerupere sunt cele menționate de normele europene.

Titluri de stat

Semnalăm publicarea Ordinului nr. 2.509/2008 al ministrului economiei și finanțelor pentru aprobarea Regulamentului privind operațiunile cu titluri de stat emise în formă dematerializată („Regulamentul”). Regulamentul definește piața primară ca fiind piața care cuprinde totalitatea operațiunilor legate de plasarea titlurilor de stat, iar piața secundară ca piața care îndeplinește condițiile stabilite de Ordin și în care se întâlnește în mod nediscriminatoriu oferta și cererea de titluri de stat. Participanții pe piața primară de titluri de stat, care au fost acceptați de administratorul acesteia, sunt dealeri primari și au dreptul să acționeze în nume propriu sau să reprezinte persoane fizice sau juridice, iar participanții pe piața secundară de titluri de stat trebuie să fie acceptați de administratorul pieței secundare ca urmare a îndeplinirii condițiilor de acces. De asemenea, Regulamentul cuprinde dispoziții referitoare la activitatea administratorilor de piață și a depozitarului titlurilor de stat. Administratorii de piață au ca responsabilități: (i) elaborarea condițiilor de admitere și excludere a participanților și titlurilor de la tranzacționare; (ii) stabilirea obligațiilor participanților la piață; (iii) elaborarea regulilor privind prețurile, contractele și relațiile contractuale; (iv) elaborarea regulilor necesare pentru buna funcționare a piețelor; (v) diseminarea către public a informațiilor; (vi) elaborarea mecanismelor de securitate a sistemelor informatice; (vii) protejarea datelor.

Transparență legislativă

Menționăm publicarea Ordonanței Guvernului nr. 23/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României („Ordonanța”). Dintre completările și modificările aduse de Ordonanță menționăm următoarele: (i) actele Consiliului Superior al Magistraturii și

hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului se vor publica în Monitorul Oficial, Partea I și (ii) Monitorul Oficial va fi accesibil și gratuit pe internet.

Agricultură

Semnalăm publicarea Ordonanței Guvernului nr. 28/2008 privind registrul agricol („Ordonanța”). Ordonanța are ca scop asigurarea unei evidențe unitare a categoriilor de folosință a terenurilor, a mijloacelor de producție și a efectivelor de animale. Ordonanța reglementează categoriile de gospodărie și de animale pentru care se elaborează registrul agricol. Conform Ordonanței, registrul agricol va conține date cu privire la: (i) capul gospodăriei; (ii) terenurile deținute; (iii) efectivele de animale; (iv) clădirile deținute; (v) mijloacele de transport cu tracțiune animală sau mecanică; (vi) orice instalație pentru agricultură. Datele din registrul agricol sunt folosite pentru: elaborarea de politici locale, eliberarea de documente, sistemul informațional statistic. Ordonanța stabilește și persoanele responsabile de întocmirea registrului agricol, metoda de stocare a informațiilor precum și sancțiunile specifice pentru nerespectarea acestor prevederi.

Fiscal

Menționăm publicarea Legii nr. 139/2008 privind ratificarea Convenției dintre România și Islanda pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit, semnată la București la 19 septembrie 2007 („Legea”). Legea ratifică prin articol unic Convenția menționată mai sus.

Agenția nucleară

Semnalăm publicarea Hotărârii de Guvern nr. 923/2008 privind modificarea Hotărârii de Guvern nr. 267/2007 pentru aprobarea regulamentului de organizare și funcționare și a structurii organizatorice ale Agenției Nucleare („Hotărârea”). Hotărârea trece Agenția Nucleară din subordinea Primului Ministru în subordinea Ministerului Economiei și Finanțelor, dar păstrează responsabilitatea Agenției Nucleare de a trimite semestrial un raport Primului Ministru.

¹⁶ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 627 din 28 august 2008

¹⁷ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 626 pe 28 august 2008

¹⁸ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 628 din 29 august 2008

¹⁹ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 613 din 20 august 2008

²⁰ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 628 din 29 august 2008

²¹ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 615 din 21 august 2008

²² Monitorul Oficial, Partea I, nr. 626 din 28 august 2008

²³ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 589 din 6 august 2008

²⁴ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 618 din 22 august 2008

Jurisprudență CEDO

Dreptul la un proces echitabil

Menționăm publicarea Hotărârii din 15 februarie 2008 în Cauza Boldea împotriva României („Hotărârea”). Hotărârea a fost emisă în urma sesizării de către reclamant a Curții Europene a Drepturilor Omului („Curtea”) cu o cerere privind încălcarea dreptului la un proces echitabil. Reclamantul a acuzat doi colegi profesori de plagiat în cadrul unei reuniuni a corpului didactic al Facultății, reuniune care a ajuns la concluzia că lucrările profesorilor nu constituiau plagiat. Ulterior, reclamantul a fost acuzat în instanță de calomnie de către cei doi profesori și a fost condamnat la o amendă administrativă. Sentința a fost menținută de instanțele superioare care nu au luat în considerare probele aduse de el și nu au admis folosirea probei verității. Reclamantul a susținut în fața Curții că nu i-a fost respectat dreptul la un proces echitabil, deoarece instanțele nu au răspuns argumentelor și dovezilor prezentate. De asemenea, reclamantul a susținut că instanțele i-au restrâns dreptul la libera exprimare. Ca răspuns, Guvernul a argumentat că restângerea dreptului la exprimare era bazată pe lege și că urmarea un interes legitim și democratic, iar reclamantul a avut acces la o procedură echitabilă și că instanțele au reținut corect reaua-credință a reclamantului. Analizând argumentele părților, Curtea a reținut că instanțele naționale nu au analizat dovezile prezentate și nu au luat în considerare argumentele prezentate de reclamant în cadrul recursului. Curtea a considerat că instanțele, care în speță nu și-au motivat decât sumar hotărârea, au obligația de a analiza în mod real chestiunile esențiale supuse judecării. De asemenea, Curtea a reținut buna-credință a reclamantului care s-a prezentat la toate termenele de judecată. Drept urmare, Curtea a stabilit că: (i) cererea reclamantului este admisibilă; (ii) reclamantului i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil; (iii) reclamantului i s-a încălcat dreptul la liberă exprimare; (iv) nu este nevoie să se pronunțe asupra pretensei încălcări a dreptului de a se adresa unei instanțe naționale, deoarece acest capăt de cerere este strâns legat de cele anterioare. A fost publicată Hotărârea din 8 martie 2007 în Cauza Popescu și Toader împotriva

României („Hotărârea”). Hotărârea a fost dată în urma sesizării Curții de către reclamant cu o cerere prin care se solicita obligarea statului român la repararea prejudiciilor cauzate de nerespectarea dreptului de a percepe chirie pentru un imobil retrocedat. Reclamantii au obținut pe calea unei sentințe judecătorești un imobil confiscat în perioada comunistă. După obținerea calității de proprietari, reclamantii au încercat în mod repetat să încheie un contract de închiriere. Chiriașa i-a refuzat, iar acțiunile în instanță pentru evacuarea acesteia au eșuat, întrucât instanțele au considerat că proprietarii nu au respectat prevederile Ordonanței de urgență 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe. Ordonanța menționa că proprietarul este obligat să notifice în cel mult 30 de zile chiriașul cu privire la încheierea unui nou contract de închiriere. Drept consecință, instanțele interne au considerat că operase o prelungire de drept a contractului de închiriere cu statul. Guvernul a argumentat în fața Curții că acțiunea ar trebui respinsă pentru că reclamantii nu au epuizat căile de atac interne, considerând totodată că reclamantii puteau să folosească împotriva chiriașei o acțiune în evacuare pentru neplata chiriei. Reclamantii au invocat faptul că au întreprins numeroase demersuri pentru a se putea bucura de bunul lor, invocând încălcarea dreptului la un proces echitabil și cerând Curții să le acorde o reparație echitabilă. Curtea a reținut că statul a elaborat o măsură de protecție a chiriașilor care era disproporționată și că demersurile interne rămase la dispoziția reclamantilor nu aveau șanse reale de succes. Drept consecință, Curtea a stabilit că: (i) cererea este admisibilă; (ii) s-a încălcat dreptul reclamantilor de a le fi respectat bunul; (iii) nu este necesară o soluție privitoare la pretinsa încălcare a dreptului la un proces echitabil; (iv) statul român trebuie să plătească daune materiale și morale în valoare de 20.000 EUR și cheltuieli de judecată de 250 EUR.

Termenul rezonabil al procedurii

A fost publicată Hotărârea din 17 ianuarie 2008 în Cauza Atanasiu împotriva

României („Hotărârea”). Hotărârea a fost emisă în urma sesizării de către reclamant a Curții cu o cerere prin care se solicita obligarea statului român la repararea prejudiciilor cauzate de încălcarea principiului termenului rezonabil al procedurii. Reclamantul cumpăraseră un teren de la o persoană care anterior încheiaseră cu un terț o promisiune de vânzare-cumpărare. Ulterior, terțul a atacat în instanță actul de vânzare-cumpărare, cerând anularea lui. Dosarul a fost strămutat de la Tribunalul Constanța la Tribunalul București din cauza unei bănuieli temeinice cu privire la echitatea procedurii. După epuizarea căilor de atac, acțiunea terțului a fost admisă și contractul de vânzare-cumpărare a fost anulat. Reclamantul a sesizat Curtea în legătură cu durata nerezonabilă a procesului, care a durat 6 ani și 5 luni. Guvernul a susținut în fața Curții că procesul a avut o durată rezonabilă, deoarece pe parcursul procedurii au apărut complicații, iar în timpul derulării procedurii nu au existat perioade lungi de inactivitate ale instanțelor. La rândul său, reclamantul a supus atenției Curții și faptul că judecătorul care a soluționat strămutarea dosarului a devenit ulterior avocatul terțului care contesta actul de vânzare-cumpărare. Pe lângă constatarea acestor încălcări ale drepturilor sale, reclamantul a mai cerut Curții să dispună plata de către statul român a unor daune materiale pentru anularea contractului de vânzare-cumpărare. În lumina argumentelor prezentate, Curtea a reținut că (i) durata procesului nu era justificată de complexitatea sa, (ii) cererea legată de imparțialitatea instanțelor era neîntemeiată, deoarece reclamantul putea să recuze judecătorul care soluționase cererea de strămutare a dosarului și (iii) prejudiciile materiale cauzate de anularea contractului nu sunt în legătură de cauzalitate cu încălcările drepturilor reclamantului. Drept urmare, Curtea a stabilit că: (i) cererea este admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe durata excesivă a procedurii și inadmisibilă în rest; (ii) statul român trebuie să plătească reclamantului 2.000 EUR daune morale și 250 EUR cheltuieli de judecată; (iii) nu se pot acorda despăgubiri pentru celelalte capete de cerere; (iv) sumele datorate de stat vor fi

²⁶ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 614 din 20 august 2008

²⁶ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 587 din 5 august 2008

²⁷ Monitorul Oficial, Partea I, nr. 609 din 18 august 2008

majorate cu o dobândă cu 3 puncte procentuale mai mare decât rata marginală de împrumut a Băncii Centrale Europene.

Dreptul de acces la justiție

A fost publicată Hotărârea din 8 iunie 2006 în cauza Vlasia Grigore Vasilescu împotriva României („Hotărârea”). Hotărârea a fost emisă în urma sesizării Curții de către reclamant cu o cerere privind încălcarea dreptului de acces la justiție și nerespectarea dreptului de proprietate asupra bunurilor. Părinții reclamantului au fost deposedați în 1958 de un imobil aflat la acea dată în proprietatea lor. După 1989, reclamantul a cerut autorităților locale restituirea imobilului confiscat. Acestea au invocat un proces verbal de trecere a imobilului în proprietatea statului în baza decretelor nr. 218/1960 și 712/1966 precum și împlinirea termenului de prescripție achizitivă. Ca urmare, reclamantul a înaintat o cerere la comisia pentru aplicarea Legii nr. 112/1995 privind reglementarea situației juridice a unor imobile aflate în proprietatea statului. Comisia a respins cererea, motivând că bunul devenise proprietatea statului fără titlu valabil, astfel încât comisia nu era competentă să o soluționeze. Prin urmare, reclamantul a sesizat Judecătoria pentru revendicarea imobilului. Judecătoria a admis cererea de restituire, dar primăria a formulat apel la sentință care a fost admis de Tribunal în baza Legii nr. 18/1991 și a Legii nr. 213/1998. Reclamantul a înaintat recurs la Curtea de Apel care a fost respins în baza decretelor nr. 218/1960 și 712/1966, care au fost declarate neconstituționale în alte cauze de Înalta Curte de Casație și

Justiție. Curtea a statuat următoarele: (i) în privința capătului de cerere privind nerespectarea dreptului la un proces echitabil, că instanțele naționale nu s-au pronunțat în acest caz asupra constituționalității decretelor nr. 218/1960 și 712/1966 făcând ca judecata să fie arbitrară, întrucât stabilirea constituționalității decretelor era esențială pentru soluționarea cazului; (ii) în privința pretensei încălcări de către statul român a dreptului de proprietate asupra bunurilor, că nu este posibil să se pronunțe întrucât acest capăt de cerere este strâns legat de primul; (iii) că, din moment ce reclamantul nu a depus nicio cerere de satisfacție echitabilă, nu îi vor fi acordate despăgubiri.

Dreptul la proprietate

Semnalăm publicarea Hotărârii din 11 octombrie 2007 în Cauza Fischer împotriva României („Hotărârea”). Hotărârea a fost emisă în urma sesizării Curții de către reclamant cu o cerere prin care se solicita obligarea statului român la repararea prejudiciilor cauzate de introducerea unui recurs în anulare prin care se desființa dreptul de proprietate asupra unui bun. Reclamantul a introdus o acțiune în revendicare și, după parcurgerea căilor de atac, a obținut retrocedarea imobilului printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă. Ulterior, procurorul general a formulat în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție un recurs în anulare împotriva hotărârilor instanțelor inferioare. Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul, deoarece instanțele inferioare nu au luat în considerare și buna credință a celor care au cumpărat imobilul

de la stat. Cauza a fost retrimisă instanțelor inferioare. În prima și a doua instanță pretențiile reclamantului au fost respinse, iar Curtea de Apel și-a declinat competența. Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit competența Curții de Apel, dar aceasta a respins acțiunea reclamantului pentru că nu a fost motivată în termenul legal. Reclamantul a invocat în fața Curții încălcarea dreptului la un proces echitabil din cauza faptului că recursul în anulare desființa un drept câștigat printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă. Guvernul a argumentat că desființarea deciziei era justificată și că, ulterior deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție, reclamantul a avut parte de un proces echitabil. Reclamantul a mai invocat și durata nerezonabilă a procesului. În această privință, Guvernul susține că nu au existat perioade de inactivitate din partea autorităților, fiind de părere că statul dispune de o largă putere discreționară pentru reglementarea administrării justiției. Curtea a reținut că recursul în anulare a fost o ingerință în dreptul de proprietate al reclamantului și că principiul termenului rezonabil al procedurii trebuie analizat împreună cu dreptul la un proces echitabil. Drept urmare, Curtea a stabilit că: (i) cererea este admisibilă; (ii) nu s-a respectat dreptul reclamantului la un proces echitabil; (iii) statul trebuie să îi restituie reclamantului imobilul sau o valoare echivalentă de 95.000 EUR, precum și daune morale de 5.000 EUR și cheltuieli de judecată de 2.000 EUR.

MUȘAT & ASOCIAȚII

Bd. Aviatorilor nr. 43
Sector 1, 011853
București, România

Tel: (40-21) 202.59.00
Fax: (40-21) 223.39.57 / 223.04.95

Email: general@musat.ro

Website: www.musat.ro

Acest raport este un rezumat al unor acte normative publicate recent, pe care le considerăm importante pentru clienții noștri și prietenii noștri și, în general, pentru mediul de afaceri din România.

Raportul nu oferă consultanță juridică asupra unor aspecte particulare.

În cazul în care doriți informații și/sau comentarii suplimentare pe marginea actelor

normative sau asupra unor probleme juridice specifice, vă rugăm contactați unul dintre avocații indicați mai jos:

Gelu Titus Maravela
gelum@musat.ro; tel: 202 59 13

Miruna Suci
mirunas@musat.ro; tel: 202 59 05

Dominic Alexandru Morega
dominicm@musat.ro; tel: 202 59 00